

Osztályozóvizsga-tematika

4. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

1. félév

Irodalom

1. Olvasás

- Felolvasáskor, szövegmondáskor nonverbális (mimika, gesztus, testbeszéd) eszközök használata a kifejezés segítésében.
- Vélemény kulturált megfogalmazása.
- Állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, stílusértékének értelmezése az olvasott szövegekben.
- Hosszabb szóbeli közlések tartalmának rövidített elmondása.
- Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek, személyes élmények, tapasztalatok felidézése és megosztása.
- A következő olvasási stratégiák, olvasást megértő folyamatot segítő technikák ismerete, alkalmazása a hatékonyabb megértés érdekében:
 - a szöveg átfutása,
 - az előzetes tudás aktiválása,
 - jóslás (anticipáció).
- Az olvasókönyvi szövegek csoportosítása formájuk, műfajuk és kommunikációs szándékuk szerint.
- Az olvasmányok témájának megfigyelése, azonos témájú szövegek összehasonlítása.
- Hasonlóságok és különbségek felfedezése különféle irodalmi közlésformákban.
- A művek szerkezeti jellemzőinek megfigyelése, a tér-idő változásainak felismerése.
- Mesékre jellemző kezdő és befejező fordulatok, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok felismerése.
- Nagyobb terjedelmű, jellemzően kortárs magyar és európai gyermekirodalmi alkotás (meseregény, ifjúsági regény, mesés-, verseskötet) elolvasása.
- Művek ismerete a kortárs magyar irodalomból.

2. Fogalmazás

- A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete.
- A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés, címválasztás, a lényeges gondolatok kiválasztása, elrendezése, az időrend érzékeltetése, a szöveg tagolása bekezdésekre.
- A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése.
- Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő szövegformában. A párbeszéd beillesztése a történetmondásba.
- Szemléletes leírások készítése egyszerű tárgyról, növényről, állatról.

Magyar nyelv

- A tanuló írása legyen jól olvasható, írástempója lendületes.
- Szósorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után, emlékezetből.
- A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján todalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben.
- Különböző időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése. Az igeidők helyes használata beszédben és írásban. Az igekötők szerepének és írásmódjának megfigyelése. Tudatos alkalmazásuk.
- A tulajdonnevek csoportjainak megismerése: személynevek, állatnevek, földrajzi nevek, intézmények neve, márkanevek, címek.
- A melléknév szerepének ismerete a nyelvhasználatban. A fokozott melléknévi alakok használata szövegalkotáskor. Hosszú hangok jelölése a melléknevek végén.
- A fokozott számnévi alakok helyes használata.
- A névelők és a névutók szerepének ismerete. A névelők helyes használata.
- Helyesírási szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben: igeidők, igekötős igék; tulajdonnevek, fokozott melléknevek és számnevek; névutós szerkezetek; betűvel írt számnevek; a keltezés többféle formája.
- A *j* hang biztonságos jelölése a tanult szófajok körében.

Év vége

Irodalom

1. Olvasás

- Felolvasáskor, szövegmondáskor nonverbális (mimika, gesztus, testbeszéd) eszközök használata a kifejezés segítésében.
- Vélemény kulturált megfogalmazása.
- Állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, stílusértékének értelmezése az olvasott szövegekben.
- Hosszabb szóbeli közlések tartalmának rövidített elmondása.
- Életkori sajátosságoknak megfelelő szépirodalmi, dokumentum típusú, folyamatos szövegek megismerése, ezek megértése.
- Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek, személyes élmények, tapasztalatok felidézése és megosztása.
- A következő olvasási stratégiák, olvasást megértő folyamatot segítő technikák ismerete, alkalmazása a hatékonyabb megértés érdekében:
 - a szöveg átfutása,
 - az előzetes tudás aktiválása,
 - jóslás (anticipáció).
- Az olvasókönyvi szövegek csoportosítása formájuk, műfajuk és kommunikációs szándékuk szerint.
- Az olvasmányok témájának megfigyelése, azonos témájú szövegek összehasonlítása.
- Hasonlóságok és különbségek felfedezése különböző irodalmi közlésformákban.

- Jellegzetes irodalmi témák, motívumok (pl. család, gyermek, természet) felfedezése olvasmányokban.
- A művek szerkezeti jellemzőinek megfigyelése, a tér-idő változásainak felismerése.
- Mesékre jellemző kezdő és befejező fordulatok, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok felismerése.
- Nagyobb terjedelmű, jellemzően kortárs magyar és európai gyermekirodalmi alkotás (meseregény, ifjúsági regény, mesés-, verseskötet) elolvasása.
- Művek ismerete a kortárs magyar irodalomból.
- A monda, rege, legenda fogalma. Történelmi olvasmányok (saját és más népek): ismeretek a hunokról, István és koráról, a tatárjárásról, Nagy Lajosról, a Hunyadiakról, a görögökről és a keltákról.

2. Fogalmazás

- A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkezeti jellemzőinek ismerete.
- Kellő ismeret a cím szerepéről, jellemzőiről; a szövegek felépítéséről; az időrendről; az esemény, az előzmény és a következmény kapcsolatáról; a szöveg kohéziójáról; a tématartrásról; a nyelvi megformáltságról; a különböző szövegforma jellemzőiről, a bekezdések szerepéről.
- A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés, címválasztás, a lényeges gondolatok kiválasztása, elrendezése, az időrend érzékeltetése, a szöveg tagolása bekezdésekre.
- A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése.
- Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő szövegformában. A párbeszéd beillesztése a történetmondásba.
- Szemléletes leírások készítése egyszerű tárgyról, növényről, állatról.
- Levélírás, levélcímzés. Rövid szöveges üzenetek megfogalmazása különféle alkalmakra a címzett személyének figyelembevételével.
- Jellemzés készítése emberről.
- A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématartrással, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a fölösleges szóismétlődés kerülése.

Magyar nyelv

- A tanuló írása legyen jól olvasható, írástempója lendületes, fűzetvezetése rendezett.
- Szósorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után, emlékezetből.
- A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben.
- Különlféle időben végbemenő cselekvések, történések megkülönlbötetése. Az igeidők helyes használata beszédben és írásban. Az igeikötők szerepének és írásmódjának megfigyelése. Tudatos alkalmazásuk.
- A tulajdonnevek csoportjainak megismerése: személynevek, állatnevek, földrajzi nevek, intézmények neve, márkanevek, címek.

- A melléknév szerepének ismerete a nyelvhasználatban. A fokozott melléknévi alakok használata szövegalkotáskor. Hosszú hangok jelölése a melléknevek végén.
- A fokozott számnévi alakok helyes használata.
- A névelők és a névutók szerepének ismerete. A névelők helyes használata.
- A névmások (személyes, mutató, kérdő) szerepének megértése, alkalmazásuk a mondatokban.
- Helyesírási szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben: igeidők, ragos és kiejtéstől eltérő írásmódú igék; felszólítást kifejező igealakok; igekötős igék; tulajdonnevek, fokozott melléknevek és számnevek; ragos névszók; névutós szerkezetek; betűvel írt számnevek; a keltezés többféle formája.
- A *j* hang biztonságos jelölése a tanult szófajok körében.